

اجازة روایی آیت الله نمازی

محمد صادق امیدواری خراسانی*

در علم «درایه و رجال» که در ارتباط با «حدیث شناسی» مطرح است اصطلاحی داریم به عنوان: «استجازه» که به معنای طلب اجازة است، یعنی درخواست اجازة‌ای از محدث و راوی مورد اعتماد که او هم نیز از استادش و... هم چنین تا برسد به آخرین راوی که از شخص معصوم علیه السلام نقل حدیث نموده است. این «اجازة» اجازة نقل تمام آنچه را از «مروئ عنه» یا به اصطلاح «شیخ اجازتی» شنیده‌ایم، دربر می‌گیرد. مثلاً: ما که همزمان و معاصر محدث جلیل القدر مرحوم شیخ کلینی نبوده‌ایم، چگونه برای ما امکان نقل حدیث از ایشان است؟ جز به واسطه‌های نقل، که همان راویان و مشایخ اجازة نقل حدیث باشند. از قدیم این «استجازه و اجازة» ها در بین علما و محدثان، معمول و مرسوم بوده است و حتی برخی از علما استجازه و اجازات خود را به صورت کتاب یا کتابهایی درآورده‌اند که از آن جمله است:

اجازات بحار الانوار جلد ۱۰۷ تا ۱۱۰ از علامه مجلسی (چاپ بیروت)

الطرق و الأسانید مرحوم آیت الله نجفی مرعشی و موارد فراوان دیگر

ولی سؤال این است که آیا این استجازه فقط جنبه تشریفاتی داشته؟ یا این که افزون بر آن، فوایدی مربوط به درایه و رجال را نیز داراست؟ انصاف این است که

---

*. مدرّس حوزه علمیه قم

اجازه، فوائد بسیاری داراست که در مقالات تخصصی مربوط به آن موضوع گفته شده است. و فعلاً در پی بیان آنها نیستیم. در اینجا، تنها چند نکته مربوط به استجازه نگارنده از مرحوم آیت‌الله علامه حاج شیخ علی نمازی شاهرودی مورد نظر است که عرض خود را به این موضوع اختصاص می‌دهیم. این کمترین «محمد صادق امیدواری خراسانی» فرزند مرحوم کربلایی عبدالحسین امیدواری که زادگاهم در کنار مسجد و منزل مرحوم علامه نمازی شاهرودی در مشهد مقدس بوده است و از سال ۱۳۴۹ شمسی به حوزه علمیه قم وارد شدم، علاقه فراوانی به مطالعه و تحقیق روایات و احادیث داشتم و از این‌روی تاکنون به اجازات متعددی از مراجع تقلید و علما و فقها و محدثین والا مقام مفتخر شدم که از آن جمله است:

- ۱- مرحوم آیت‌الله خویی
- ۲- مرحوم آیت‌الله کوکبی
- ۳- مرحوم آیت‌الله حاج سید محمد روحانی
- ۴- مرحوم آیت‌الله سید محمود مرعشی اهوازی
- ۵- مرحوم آیت‌الله سید احمد خوانساری
- ۶- مرحوم آیت‌الله حاج شیخ علی نمازی شاهرودی
- ۷- مرحوم آیت‌الله مرعشی نجفی
- ۸- حضرت آیت‌الله وحید خراسانی
- ۹- حضرت آیت‌الله صافی گلپایگانی
- ۱۰- حضرت آیت‌الله دوزدوزانی و...

اجازه‌ای که از مرحوم آیت‌الله نمازی شاهرودی گرفتم، طی بعضی سفرها از قم به وطن مشهد مقدس صورت گرفت که به دنبال پیشنهاد این حقیر، ایشان با کمال تواضع و لطف با قلم و خط مبارکشان این اجازه را مرقوم فرمودند. ناگفته نماند: که آن بزرگوار در زمان خود در مشهد مقدس به عنوان «بحار الانوار سیار» معروف بود، چون چندین بار بحار الانوار را برای تألیف مستدرک سفینه البحار مطالعه فرموده بود و با

حافظه و ذوق و استعداد مخصوصی موفق به نشر احادیث و معارف اهل بیت علیهم السلام بودند و تألیفات بسیاری از عربی و فارسی، عقائدی و احکام و حدیثی و رجالی و تاریخی و معارفی دارند.

روحش شاد و یادش گرامی باد

قبرشان در صحن مطهر حضرت رضا علیه السلام بود که هم اکنون داخل حرم افتاده شده است.

« بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ »
 اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ وَأَهْلِكَ أَعْدَائَهُمْ

سماحة العلامة، آية الله الحاج الشيخ علي النمازي الشاهرودي
 « دامت أيام افاضاته ببقاء وجوده الشريف، السلام عليكم ورحمة الله
 وبعد: أسأل من حضرتم ان تتفضلوا علي (وانا العبد الكليل
 الي الله العتيق، تعالى شأنه: ابن عبدالحسين محمد صادق الخراساني « اميد واري »)
 بالاجازة للتواييب، عن طريقكم المعهودنة، المتصلة بالانتمية،
 الهاديين المهديين، عليهم صلوات الله تعالى ابد الابديين، جزاكم
 المولى سبحانه افضل جزاء المحسنين. والسلام

لا احقر: محمد صادق الخراساني « اميد واري »
 في ٢٨ صفر النطق ١٤٠٥ هـ
 وفاة النبي الأعظم صلى الله عليه وآله
 في جوار شيد الرضا علي بن موسى عليه السلام

اعلم يا اخي وفقكم الله لمرضاة الخليفة
 عليك في كل امور ان التمسك بالقران
 مع العقيدة الطيبة الطاهرة صلوا الله عليهم
 والنجاة في الدنيا والاخرة في ذلك لا غير
 و عليك بالاجازة الكتب الاربع التي عليها مدار
 المذهب الحق الا لهية والبخار والموسائل وامثالها
 من الكتب المعتمدة المعتمدة واخرتك في نقل هذه الاخبار
 ولا تقف ما ليس علم السمع والبصر العواد كل اولئك
 كان عند مسلول وليست الا انسان الي علمه الذي ياخذ
 عن ياخذ و عليك بالدقة في ترجمة الاخبار وترتك
 المصطلحات والسلام عليكم وعلى من اتبع المهدي
 الا احقر على النمازي الشاهرودي
 ٢٨ صفر ١٤٠٥ هـ